

رابطه بین فساد اداری و توسعه اقتصادی گمرکات آذربایجان غربی

مهران مولوی^۱، ابوطالب جهانی^۲

^۱ استادیار و عضو هیات علمی تمام وقت دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد (dr-molavi1967@yahoo.com)

^۲ دانش آموخته ی رشته ی مدیریت دولتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد

چکیده

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین فساد اداری و توسعه اقتصادی گمرکات آذربایجان غربی بود. که به روش توصیفی-همبستگی انجام شد. جامعه آماری این تحقیق کارمندان گمرکات بازرگان و سرو می باشند که از بین آنها تعداد ۱۹۴ نفر به صورت تصادفی به عنوان نمونه انتخاب شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه فساد اداری خداداد حسینی و فرهادی نژاد (۱۳۸۰) استفاده شد. روایی این پرسشنامه ها توسط اساتید صاحب نظر و پایایی آن ها با آلفای کرونباخ تایید شد. برای تجزیه و تحلیل داده ها علاوه بر شاخص های آمار توصیفی از آزمون های آماری پیرسون و فریدمن نیز استفاده شد. نتایج نشان داد که بین وضعیت اقتصادی کارکنان، ویژگی های سازمانی، ویژگی های فرهنگی، کمیت و کیفیت قوانین و مقررات، ویژگی های فردی کارکنان و بروز و گسترش فساد اداری در در گمرکات بازرگان و سرو آذربایجان غربی رابطه وجود دارد ($P < 0.01$). همچنین در بین روش های کنترل فساد اداری نیز افزایش حقوق کارکنان (۸/۳۴)، جلوگیری از فساد استخدامی (۷/۸۷)، برقراری سیستم های کنترل مالی کارآمد (۶/۶۵) به ترتیب بیشترین اهمیت را به خود اختصاص دادند.

واژگان کلیدی: فساد اداری، توسعه، گمرک.

مقدمه و بیان مسئله

فساد اداری، پدیده ای است که کم و بیش در کلیه کشورهای جهان وجود دارد. با این حال، نوع، شکل، میزان و گستردگی آن در هر کشور متفاوت است. امروزه فساد اداری و مالی به یک معضل جهانی مبدل شده و دولتها آگاهند که فساد باعث آسیب های بسیاری می شود و هیچ حد و مرزی هم نم ی شناسد. این معضل، اقتصاد داخلی را فلج می کند، جریان توسعه را مختل می سازد، سازمان های

دموکراتیک را مورد تهدید قرار می دهد، اصل حاکمیت قانون را مخدوش می کند.

در میان موسسات و سازمان های دولتی، با توجه به نقش حیاتی که گمرک در کسب درآمد، تسهیل تجارت، امنیت ملی و محافظت از جامعه ایفا می کند، وجود فساد در آن می تواند باعث محدودیت شدید اقتصادی، چشم اندازهای اجتماعی و اهداف آرمانی در مقوله توسعه ملی شود. بنابراین به منظور مقابله موثر با فساد در گمرک، اتخاذ رویکردی جامع و پایدار که به دلایل و پیامدهای اصولی آن بپردازد، الزامی است. برای تحقق این امر، رسیدگی سریع و رویکردی عمل گرایانه و منطبق با شرایط نیاز است و تجربه های عملی از تلاش های مبارزه با فساد اداری نیز باید با اتکا به راه حل های جامع، نظام یافته و مستمر باشد. توسل به فناوری اطلاعات و رایانه ای کردن امور دستگاه های دولتی در قالب دولت الکترونیک و شفاف سازی فرایندهای تصمیم گیری و تصمیم سازی از راهکارهای اساسی مقابله با فساد اداری خواهد بود.

امروزه فساد اداری و مالی به یک معضل جهانی مبدل شده و دولت ها آگاهند که فساد باعث آسیب های بسیاری می شود و هیچ حد و مرزی هم نمی شناسد، همان طور که نتایج و پیامدهای آن نیز بنا بر نوع سازمان سیاسی و اقتصادی و سطح توسعه یافتگی، گوناگون است. به هر صورت، فساد موجب انحطاط است، سیاست های دولت را در تضاد با منافع اکثریت قرار می دهد و باعث هدر رفتن منابع ملی می شود. همچنین به کاهش اثربخشی دولت ها در هدایت امور می انجامد و از این طریق، اعتماد مردم را نسبت به دستگاه های دولتی و غیردولتی کاهش و بی تفاوتی، تنبلی و بی کفایتی را افزایش می دهد. فساد اعتقاد و ارزشهای اخلاقی را متزلزل می کند، هزینه انجام کارها را افزایش می دهد و موجب جر مزایی در سطح جامعه می گردد؛ به گونه ای که جامعه در برخورد با این جرائم، متحمل خسارت اجتماعی و اقتصادی شدید می گردد و رشد رقابت پذیری و توسعه اقتصادی انسانی را دشوار می گردد. فساد